

संस्कृत

दशमः पाठः विश्व बन्धुत्वम्

2 मञ्जूषातः समानार्थकपदानि चित्वा लिखत—

स्वकीयम्	आत्मानम्
अवरुद्धः	बाधितः
कुटुम्बकम्	परिवारः
अन्यस्य	परस्य
अपहाय	त्यक्त्वा
समृद्धम्	सम्पन्नम्
कष्टम्	दुःखम्
निखिले	सम्पूर्ण

3. रेखाङ्कितानि पदानि संशोध्य लिखत—

(क) छात्राः क्रीडाक्षेत्रे कन्दुकात् क्रीडन्ति ।

उ. छात्राः क्रीडाक्षेत्रे कन्दुकन क्रीडन्ति ।

(ख) ते बालिकाः मधुरं गायन्ति ।

उ. ताः बालिकाः मधुरं गायन्ति ।

(ग) अहं पुस्तकालयेन पुस्तकानि आनयामि ।

उ. अहं पुस्तकालयात् पुस्तकानि आनयामि ।

(घ) त्वं किं नाम?

उ. तव किं नाम?

(ङ) गुरु नमः ।

उ. गुरवे नमः ।

4 मञ्जूषातः विलोमपदानि चित्वा लिखत—

शत्रुतायाः	मित्रतायाः
परा	अधुना
मानवाः	दानवाः
उदारचरितानाम्	लघुचेतसाम्
सुखिनः	दुःखिनः
अपहाय	गृहीत्वा

5. अधोलिखितपदानां लिङ्ग, विभक्तिं वचनञ्च लिखत—

पदानि	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
बन्धुः	पुल्लिङ्ग	प्रथमा	एकवचन
देशान्	पुल्लिङ्ग	द्वितीया	बहुवचन
घृणायाः	स्त्रीलिङ्ग	षष्ठी	एकवचन
कुटुम्बकम्	नपुंसकलिङ्ग	प्रथमा	एकवचन
रक्षायाम्	स्त्रीलिङ्ग	सप्तमी	एकवचन
ज्ञानविज्ञानयोः	नपुंसकलिङ्ग	सप्तमी	द्विवचन

6. कोष्ठकेषु दत्तेषु शब्देषु समुचितां विभक्तिं योजयित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत्—

(क) विद्यालयम् उभयतः वृक्षाः सन्ति । (विद्यालय)

कृष्णम् उभयतः गोपालिकाः । (कृष्ण)

(ख) ग्रामं परितः गोचारणभूमिः । (ग्रामं)

मन्दिर परितः भक्ताः । (मन्दिर)

(ग) सूर्याय नमः । (सूर्य)

गुरुव नमः । (गुरु)

(घ) वृक्षस्य उपरि खगाः । (वृक्ष)

अरश्वस्य उपरि सैनिकः । (अश्व)

7. कोष्ठकात् समुचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि परयत—

(क) हरय नमः । (हरि / हरय)

(ख) ग्रामम् नामम परितः कृषिक्षेत्राणि सन्ति । (ग्रामस्य / ग्रामम्)

(ग) अम्बाय नमः । (अम्बायाः / अम्बायै)

(घ) मञ्चम् उपरि अभिनेता अभिनयं करोति । (मञ्चस्य / मञ्चम्)

(ङ.) पितरम् उभयतः पुत्रौ स्तः । (पितरम् / पितुः)